

PROGRAM FOR VENSTRESOCIALISTERNE

VEDTAGET PÅ VS'S EKSTRAORDINÆRE KONGRES 21. APRIL 1989

VS ER ET PARTI MED EN REVOLUTIONÆR,
DEMOKRATISK OG SOCIALISTISK MÅLSÆTNING.
MÅLET ER I SIDSTE INSTANS DET KLASSELØSE -
KOMMUNISTISKE - SAMFUND. PARTIET ER ÅBENT
FOR ENHVER DER KAN TILSLUTTE SIG DETS
PROGRAM.

VS program er udformet som et minimums-program. Programmet er i stadig udvikling og udtrykker hvor langt VS er nået i analysen af kapitalismen, opfattelsen af revolutionen og forestillingen om hvad socialisme er.

Medlemsskab af partiet indebærer, at man tilslutter sig partiets program og aktivt arbejder for partiets vedtagne politik og at den uenighed der er blandt medlemmerne betragtes som mindre afgørende end det fælles grundlag der er udtrykt i programmet. Den vigtigste opgave for partiet er at udbrede de politiske holdninger der er udtrykt i programmet, mobilisere til politisk handling på dette grundlag og tilbyde dem der tilslutter sig programmet medlemskab eller samarbejde.

Medlemmerne tager i deres politiske arbejde udgangspunkt i programmet, men står frit indenfor de rammer som programmet afstikker. Derved bliver det muligt at indhente forskellige erfaringer af betydning for den fortsatte afklaringsproces i partiet.

VS bygger på marxistisk teori og metode - den dialektiske og historiske materialisme - som det bedste eksisterende redskab til forståelsen

af den samfundsmæssige virkelighed. En sådan forståelse er en nødvendig forudsætning for at kunne ændre samfundet og samfundsudviklingen. Marxismen bygger på at klassekampen er den afgørende drivkraft i historien, i samfundets udvikling fra en produktionsmåde til en anden. I sin analyse af samfundet tager marxismen *udgangspunkt* i analysen af modsætningen mellem produktivkraftene og produktionsforholdene. Produktionsforholdene er forholdet mellem menneskene i produktionen.

Dette er nogle af grundtrækkene i den marxistiske analyse. I programmet søger vi at anvende marxistisk teori og metode til at analysere samfundenes hidtidige udvikling og udviklingstendenser. Samfundenes komplicerede virkelighed skal ikke her beskrives udtømmende, kun mere almene træk i udviklingen bliver beskrevet. Marxismen beskæftiger sig med hovedtrækkene og de vigtigste udviklingstendenser - fordi det er vigtigt at forstå verden for at kunne forandre den.

Den marxistiske teori omhandler samfundene i deres historiske forløb. Teorien må således udbygges i takt med samfundenes udvikling.

For et parti som VS er det en central opgave at bidrage til denne udbygning og gøre teori til praksis.

KAPITALISME OG IMPERIALISME

1. Det kapitalistiske samfund som vi kender det er ikke noget naturgivent. Det er en epoke i historien på samme måde som det feudale samfund, og andre samfund før dette. Historien og dens enkelte epoker skabes af menneskene gennem deres arbejde, uanset om de er sig det bevist eller ej.

2. Under den kapitalistiske produktionsmåde er det profitten, ikke de menneskelige behov, som er afgørende for hvad og hvordan der bliver produceret. De væsentligste kendetegn ved det kapitalistiske samfund er den private ejendoms- og råderet til produktionsmidlerne og lønarbejdets dominans. De mennesker der ejer produktionsmidlerne og dermed også råderover det færdige produkt, kapitalisterne", er ikke de samme som dem der gennem deres arbejde skaber de samfundsmæssige rigdomme

3. Arbejderne *er* tvunget til at sælge deres arbejdskraft for at opretholde livet. For at stille deres arbejdskraft til rådighed i et vist tidsrum får de udbetalt en arbejds løn. Men de yder mere arbejde end der svarer til værdien af den løn de får udbetalt. Dette merarbejde, og værdien af dette, tilegnes af kapitalisten der køber deres arbejdskraft. Kapitalisten an vender dette til nye investeringer, og derigennem til produktion af ny merværdi, og til ophobning af kapital og til eget forbrug.

4. Den grundlæggende modsætning i det kapitalistiske samfund er modsætningen mellem arbejderklassen og borgerskabet. Den klassekamp der foregår mellem disse to grupper, udbytter og udbyttede, foregår på alle nivåer i samfundet, økonomisk, politisk og ideologisk. Klassekampen foregår overalt i samfundet, mest umiddelbart i virksomhederne, via strejker og lønkampe, men også i boligkvarterer og på uddannelsesinstitutionerne.

5. Klassekampen er et udtryk for den kapitalistiske produktionsmådes indre modsætning. Under kapitalismens epoke er der sket en vældig udvikling af produktivkræfterne. Vi er blevet stadig mere afhængige af hinanden for at kunne få fat på de livsfornødenheder der skal til

for at vi kan leve. Der sker således en stadig udbygning og skærpelse mellem borgerskabets beslutninger om hvad der skal produceres og investeres i og de samfundsmæssige behov og dermed af modsætningen mellem produktionens sociale, samfundsmæssige karakter og tilegnelsens private karakter.

6. Gennem hele kapitalismens historie er der sket en stadig koncentration og centralisering af produktion og kapital. I kapitalismens barndom var virksomhederne små, og konkurrencen mellem dem var med til at holde priserne nede. I løbet af 19-hundredetallet er flere og flere sektorer blevet monopoliseret ved at de større virksomheder efterhånden har udkonkurreret eller opkøbt de mindre. Den oprindelige form for konkurrence på varens pris eksisterer fortsat, men den dominerende tendens er storkapitalernes konkurrence om kontrollen med store produktionsenheder, kapital, råstoffer, markeder og viden,

7. Efterhånden som kapitalens muligheder for at finde nye afsætnings- og investeringsmuligheder indenfor de enkelte nationalstater svandt ind, gik den over til at operere udenfor nationalstatens rammer. Kapitalismen fik dermed sin internationale dimension - imperialismen. Dette medførte krav om kontrol med nye markeder, råstoffer, nye muligheder for profitable investeringer og tilgange til arbejdskraft. Det var denne udvikling der udløste de to store krige i vort århundrede og som er baggrunden for de utallige krige som vi har oplevet under kapitalismens epoke. Resultatet af disse krige - og den konkurrence der udløste dem - ændrede styrkeforholdet mellem de kapitalistiske magter. Ved århundredeskiftet var det England der var verdens førende kapitalistiske stat, men i sidste halvdel af århundredet har det været USA, men nu under pres fra Japan og EF.

8. Som kapitalistisk land indgår Danmark i det imperialistiske verdenssystem. Danske kapitaler er med til at udbytte arbejdere i andre lande, ligesom udenlandsk kapital er med til at udbytte arbejdere i Danmark.

9. Samtidigt med den imperialistiske udvikling har kapitalen udviklet nye måder at få mere profit på, f.eks. indbygget forældelse i varemærker, reklamer til at forme behov og varer der tilfredsstiller dem

10. I det kapitalistiske samfund er arbejderne både producenter og forbrugere. Herved opstår

der en modsigelse, idet kapitalisten på samme tid må søge at holde lønningerne nede og priserne oppe. Med jævne mellemrum opstår der afsætningskriser, som forløber på nogenlunde samme måde: overproduktion - prisfald - virksomhedskrak - faldende produktion - stigende arbejdsløshed. Der sker altså en destruktion af produktionsmidler og kapital. De svage virksomheder går under, mens de mest produktive og kapitalstærke bliver tilbage.

11. En anden modsætning i kapitalismen der skaber kriser er den stadige udvidelse af kapital der skal forrentes via den merværdi kapitalejerne tilegner sig. Det medfører at der skal produceres stadig mere merværdi, for at kapitalejernes kapital kan forrente sig med en tilstrækkelig høj procent. For at denne modsætning kan løses, er det også nødvendigt at der destrueres kapital.

12. Under de stadig tilbagevendende kriser ligger en tendens, der gør det stadigt sværere at overvinde de tilbagevendende kriser. Denne tendens skyldes de stadig større investeringer i produktionsudstyr og know how, der skal til for at skabe en arbejdsplads. Derved bliver kravet til den mængde merværdi hver arbejder skal producere stadig større, for at forrentningen af kapitalen kan blive så stor at kapitalisterne er interesserede i at investere.

13. Efter verdenskrisen i 1929-30 gik det kapitalistiske verdenssystem ind i en ny fase, hvor staten har foretaget stadig mere omfattende indgreb i økonomien for at hindre eller mindske kriserne. Ved finans- og pengepolitiske foranstaltninger foregår der en regulering af kapital- og løndannelse. Gennem oprettelsen af en statslig sektor i økonomien sker der en opslugning af noget af den overskudskapital, som akkumuleres i virksomhederne uden at der kan findes profitable investeringsmuligheder. Ved sådanne foranstaltninger er det lykkedes de moderne kapitalistiske stater at dæmpe de tilbagevendende kriser, ikke at afskaffe dem.

14. Efter den nye alvorlige krise i 1972/73 har det imidlertid vist sig at denne politik med opslugning af overskudskapital og lånefinansiering af en del af forbruget, ikke længere er tilstrækkelig. Kapitalen søger derfor idag nye udveje til at overvinde den krise, den har været i siden 1972, og finde en ny model for administrationen af kapitalismen.

15. EF - det Europæiske Fællesskab - blev skabt som et redskab til at varetage kapitalens behov for øget internationalisering. Dette behov er blevet forstærket på baggrund af den nyeste kapitalistiske krise, I EF har bestræbelserne på at overvinde krisen fået udtryk i opbygningen af et internt kapitalistisk marked uden grænser og fri bevægelighed for kapital, varer og arbejdskraft. Det skal styrkes ved at etablere en politisk og militær overbygning og ny imperialistisk magtblok - EF-unionen. Ved hjælp af kapital- og magtkoncentration, øget vækst og teknologisk fornyelse, og ledsaget af en statslig privatiseringspolitik søger det europæiske borgerskab at øge sine profitter for at overvinde den europæiske kapital nedgang i forhold til den nordamerikanske og japanske kapital på verdensmarkedet og skabe et nyt økonomisk opsving for at øge dens konkurrenceevne.

16. EF/EF-unionen skærper således klassekampen, idet det europæiske borgerskab søger at svække arbejderklassen ved at spille de nationale arbejderklasser ud mod hinanden, splitte den op i arbejdende og arbejdsløse og indskrænke de forbedringer, den har tilkæmpet sig. Samtidig betyder overførelsen af magt fra de nationale parlamenter til EF's overnationale organer en indskrænkning af demokratiet og dermed af lønarbejdernes muligheder for at skabe bedre vilkår. Den ensidige satsning på øget vækst, hvor hensynet til miljøet er underordnet, betyder endelig en uundgåelig og fortsat undergravning af det fysiske miljø og en forværring af miljøkrisen.

17. Samtidigt med at produktionen er forøget, er der sket en accelererende tilsvining af miljøet. Denne udvikling er dels et resultat af den uhæmmede udnyttelse af naturens ressourcer den blinde vækst og kravet om stadig mere profit som kapitalen stiller, dels et resultat af modsætningen mellem menneskenes levevis under kapitalismen uden at tage hensyn til de muligheder og begrænsninger naturen giver. Denne udvikling har medført at vi står i en miljøkrise og et truende sammenbrud i det globale økologiske system.

18. Kapitalismen har udviklet stadig dybere og mere uløselige kriger. Udtryk for den aktuelle krise er ikke blot den fortsatte undergravning af miljøet, men også den globale gældskrise, der har ført til en alvorlig skærpelse af udbytningen og forarmelsen af 3. verdenslandene. Disse problemer er nu blevet af en sådan karakter og størrelsesorden, at de er blevet en tikkende

bombe under det økonomiske system. Der kan ikke længere rettes op på situationen ved hjælp af reformer. Der kræves radikale løsninger, som vil gå på tværs af kapitalens behov for at øge sine profitter og udfordre kapitalismens tilpasnings- og overlevelsessevne.

19. Den grundlæggende modsætning mellem produktionens samfundsmæssige karakter og tilegnelsen private karakter og dermed kontrollen med hvad der produceres og hvordan det gøres, kan kun ophæves ved at afskaffe den private ejendomsret til produktionsmidlerne og erstatte den med producenterens kollektive ejendomsret og deres fælles beslutninger om investering, produktion og hvordan produktionen skal foregå.

OVERGANGSSAMFUND

20. Siden oktober-revolutionen i 1917 i Sovjetunionen har en række lande gennemført revolutionære omvæltninger der i større eller mindre grad bryder med kapitalismen. Det gælder både erklærede socialistiske lande som f.eks. Sovjetunionen, Kina og Cuba samt overgangssamfund som f.eks. Nicaragua. Overgangsperioden fra kapitalisme til socialisme og kommunisme er en langvarig politisk og økonomisk proces som uundgåeligt er præget af det tidligere samfund. De erklærede socialistiske lande har i forskellig omfang gennemført programmer for offentlig ejendomsret, økonomisk planlægning, uddannelse, sundhed, social velfærd og søgt at afskaffe privilegier og uligheder. Men de ændringer der er blevet gennemført har ikke været af en sådan karakter at producenterne har fået mulighed for at styre produktionen. I stedet kom al væsentlig magt til at ligge i hænderne på parti- og statsapparatets centrale lag. I de erklærede socialistiske lande har samfundet ikke kunne beskytte sig mod parti- og statsapparatets magtpositioner og de har derfor hidtil været en negation af den demokratiske vision som er hjertet i den marxistiske opfattelse af socialisme. Modsætningerne i nød vendigheden af fortsat afhængighed af det kapitalistiske verdensmarked, parti- og statsapparatets rolle og arbejderklassens kamp for at udvide grænserne for sin politiske aktivitet samtidig med forbedring af levevilkårer skaber forudsætningerne for overgangen til socialisme.

21. Som følge af en stadig tiltagende samfundsmæssig krise i 1970'erne og begyndelsen af

1980'erne har Sovjetunionen de senere år befundet sig i en opbrudsperiode præget af et opgør med hele den stalinistiske arv. VS støtter demokratiseringen og opgøret med stalinismen og andre holdninger der står i vejen for befolkningens aktive deltagelse både i Sovjetunionen og andre erklærede socialistiske lande. Især støtter vi de forandringer, der kan fremme processen henimod socialistisk demokrati såsom:

- Indførelse af politisk frihed og demokrati. Frihed for alle politiske partier, fuld ytringsfrihed, strejkeret, national selvbestemmelse m.v.

- Selvforvaltning gennem arbejderstyrede virksomheder og lokalt demokrati.

- Udarbejdelse af en ny økonomisk plan på grundlag af de behov befolkningen formulerer gennem de nye demokratiske strukturer. En helt ny måde at realisere den økonomiske plan på, baseret på selvforvaltning, engagement og kreativitet.

- Afskaffelse af den bureaukratiske stat til fordel for et selvforvaltet samfunds fælles koordinerende aktiviteter.

22. Siden 2. verdenskrig har en række stater i Asien, Afrika og Latinamerika gennemført en anti-imperialistisk revolution og skabt overgangssamfund. I ingen af disse eksisterede eller eksisterer idag de materielle betingelser for at opbygge socialisme, fordi de er økonomisk svage og tilbagestående i industriel udviklingsmæssig henseende. Overgangssamfundene skal derfor varetage den udvikling af produktivkræfterne, som f.eks. i Vesteuropa er løst med en kapitalistisk udvikling, samtidig med at de skal varetage den socialistiske revolutions opgaver.

23. Da imperialismen fortsat er den altdominerende kraft på verdensplan vil den stadig søge påny at underordne Overgangssamfundene direkte under det kapitalistiske system. Metoden herfor kan være direkte aktion såsom militær intervention, eller mere skjult gennem økonomisk embargo, udnyttelse via handel og den slags samt egentlig undergravende virksomhed. Klassekampen fortsætter derfor efter den anti-imperialistiske revolution er ført til sejr. Udfaldet af den afhænger af faktorer som styrkeforholdet mellem klassekræfterne, de ledende kræfters erfaringsgrundlag og politik, de internationale magtkonjunkturer, herunder den internationale klassekamp, og ikke mindst af den støtte andre anti-imperialistiske kræfter kan give. En progressiv udvikling i overgangs samfund ene er ikke givet på forhånd. Udviklin-

gen kan standses eller vendes.

SOCIALISME

OG KOMMUNISME

24. På den samme måde som feudalismen i Europa gik fra at være en progressiv kraft til at være en hæmsko for udviklingen og måtte afløses af en ny måde at organisere produktionen på, i dette tilfælde kapitalismen, således kan den kapitalistiske produktionsmåde ikke mere skabe betingelserne for en rationel udnyttelse af ressourcerne - hverken naturens eller de menneskelige. Vi ser i dag et enormt spild af ressourcer på unødvendige ting- f.eks. reklame og krigsproduktion- samtidigt med at de mest elementære behov som bolig og føde ikke er opfyldt for hovedparten af jordens befolkning.

25. Under den kapitalistiske produktionsmåde er det profitten, ikke de menneskelige behov, som er afgørende for hvad og hvordan der bliver produceret. Dette er grunden til den stadig voksende modsætning mellem det, der er teknisk muligt og det der faktisk sker. Produktivkræfternes vældige udvikling giver mulighed for at opbygge et samfund, hvor menneskene kan udvikle sig i frihed og samarbejde,

26. Da det kapitalistiske samfundssystem er blevet en hæmsko for samfundsudviklingen, må det afløses af det socialistiske samfund med fællesejede jord og produktionsmidler. Når produktionsmidlerne bliver fællesejede kan producenterne i fællesskab planlægge produktionen og fordeling. Så kan produktion for profit erstattes med produktion for menneskelige behov og lønarbejdet afskaffes.

27. Overgangen til socialismen forudsætter en revolution, hvor arbejderklassen erobrer statsmagten. VS afviser enhver forestilling om at socialismen kan gennemføres som et mindretalskup. Det er afgørende for VS, at den socialistiske revolution gennemføres som et resultat af, at et flertal i befolkningen bakker op omkring socialismen som et alternativ til kapitalismen. VS stiller sig ikke tilfreds med offentlige ejendomsforhold til produktionsmidlerne, men opstiller som den vigtigste betingelse for produktionsmidlernes socialisering, at samfundets medlemmer rent faktisk har magt over produktionsmidlernes anvendelse. Som grundlag for det socialistiske demokrati anvendes følgende rådsdemokratiske princip-

per;

- For det første en ubetinget obligatorisk rotation på alle niveauer i det politiske system.
- For det andet afskaffelse af alle privilegier ved politiske tillidsposter.
- For det tredje ubetinget tilbagekaldelsesret af politisk valgte tillidsfolk, samt
- for det fjerde ubetinget beskyttelse af politiske mindretal.

28. Samtidig med omformningen af den økonomiske basis må der ske en gennemgribende ændring af samfundets politiske, juridiske og ideologiske overbygning. Mens visse juridiske og politiske forhold vil kunne ændres umiddelbart efter den politiske magtovertagelse, vil der utvivlsomt gå lang tid, før de livsvaner, idealer, normer og forestillinger som er udviklet i det kapitalistiske samfund er ændret. Ændringerne af produktionsforholdene udgør det materielle grundlag for ændringerne i holdninger og måden at organisere samfundet på juridisk og demokratisk. Omvendt er ændringerne i holdningerne nødvendige for at ændringerne i den materielle basis kan føres til ende.

29. Målet er i sidste indsats det klasseløse - kommunistiske - samfund. Det er ikke muligt konkret at beskrive dette samfund på nuværende tidspunkt. Samfundets nærmere udformning vil afhænge af den historiske proces, der er gået forud, og det vil lige som alle andre samfund være under stadig udvikling. Men man må forestille sig at arbejdsdelingen sådan som vi kender den fra det kapitalistiske samfund forsvinder, og at enhver vil yde efter evne og nyde efter behov.

STATEN OG

FOLKETINGET

30. Alle klassesamfund i historien har etableret sig med et statsapparat. Dette statsapparat har haft 3 opgaver. Dels at sikre den herskende klasses mulighed for at reproducere sin egen produktionsmåde gennem at sikre den nødvendige arbejdskraft i en anvendelig form. Dels at sikre opretholdelsen af den herskende klasses magt bl.a. ved at organisere et voldsapparat som om nødvendigt kunne bruges til at fastholde magten. Statsapparatet har fungeret som ramme for løsningen af de indbyrdes stridigheder, mellem forskellige klasser i samfundet. Alle stater i historien har været domineret af *en* klasses interesser. Men i analysen af den konkrete stat, kan de undertrykte

klassers økonomiske og politiske kamp medføre variation og modifikation af grundlæggende træk.

31. I det kapitalistiske samfund vi har i Danmark fremstilles staten som stående over klasserne og klasseinteresserne. Derved påstås den at være neutral i interessekonflikter mellem arbejderne og borgerskabet, og kan som sådan gribe ind i konflikter for at varetage "samfundets" interesser. Som her i sidste ende er borgerskabets interesser.

32. Det nuværende statsapparat i Danmark er vokset ud af den eneældige statsmagt fra 1800-tallet. Ved den fredelige borgerlige revolution i 1848, overtog det danske borgerskab formelt magten over den danske stat.

33. Det centrale kendetegn ved det parlamentariske demokrati, i Danmark Folketinget, er at det er her den formelle magt i samfundet er placeret. I kraft af at der er lige og almindelig valgret til Folketinget, er det også her man finder det mest direkte udtryk for folkets - nationens interesser, "folkeviljen". Disse formelle bestemmelser siger samtidig intet om, hvor den reelle magt i staten er placeret, og hvad det er for aktiviteter staten sætter i værk. Tværtimod er det parlamentariske demokrati med til at tilsløre disse reelle forhold i staten. Så lang tid dette formelle skær kan opretholdes som en politisk realitet, vil parlamentet være i stand til at føre de undertrykte klassers politiske kamp ind i parlamentet, eller i apparater, der er oprettet i nær tilknytning til dette, uden at der stilles spørgsmålstegn ved den kapitalistiske stats aktiviteter. Der er sket en lang række indrømmelser overfor de forskellige sociale klasser. På den måde slår den politiske kamp igennem i staten, uden dog grundlæggende at røkke ved magtforholdet i klassekampen, og derved ved statens afgørende træk.

34. Siden 1848 har arbejderklassen og dens allierede tilkæmpet sig stadig flere borgerlige rettigheder. Retten til at tale frit, retten til at forsamles, retten til at danne fagforeninger og til at organisere sig, almindelig valgret og valgbarhed til kommuner og folketing. Dermed har arbejderklassen og dens allierede tilkæmpet sig retten til at være med til at administrere det kapitalistiske Danmark.

35. Retten til at være med til at administrere det kapitalistiske samfund, kan kun opretholdes så længe det sker indenfor de rammer borger-

skabet har fastlagt. Ejendomsretten og retten til kontrollen af investeringsmidlerne må ikke antastes. Sker dette griber borgerskabet i sidste ende til anvendelse af voldsapparatet.

36. Denne ret har arbejderklassens politiske repræsentanter i folketinget udnyttet til at kæmpe for forbedrede sociale og økonomiske forhold for arbejderklassen og dens allierede. Forsvaret af de forbedrede forhold og kampen for nye forbedringer anser VS for en vigtig del af arbejdet i folketinget. VS vil støtte denne kamp også ved at søge valg til og arbejde i folketinget.

37. Folketinget er også en vigtig faktor i skabelsen af holdninger i det kapitalistiske Danmark. Som politisk talerstol er folketingets talerstol derfor vigtig for at påvirke danskernes politiske holdninger og vise hvordan det kapitalistiske system hænger sammen. VS ønsker derfor også at deltage i den ideologiske debat gennem repræsentation i Folketinget. Samtidig er det også de revolutionæres opgave, både i og udenfor folketinget, at påvise de politiske begrænsninger i arbejdet indenfor den borgerlige stats og folketingets rammer. VS må konsekvent agitere for politiske alternativer til den borgerlige klassemagts udøvelse. Uanset om disse er aktuelt realiserbare eller ej (dette kan kun klassekampen afgøre). Og her især understrege socialismens aktualitet, som det eneste konsekvente svar på arbejderklassens kamp for frigørelse, imod undertrykkelse og udbytning. En kamp der ikke blot føres af arbejderklassen selv, men for alle undertrykte klasser og lag, og som derfor også rummer klare alliancemuligheder i kampen mod borgerskabet og dets stat.

38. VS arbejder for at fastholde og udbygge de demokratiske landvindinger som arbejderklassen og dens alliancepartnere har tilkæmpet sig indenfor rammerne af det borgerlige demokrati: organisationsret, forsamlingsret, strejkeret, ytringsfrihed, retssikkerhed, religionsfrihed med videre. Disse almene demokratiske rettigheder vil VS arbejde aktivt for at forsvare og udvide. VS anser disse rettigheder og udvidelsen af dem som en central del af den socialisme vi ønsker indført i Danmark og resten af verden.

39. Op gennem 30'erne og efter 2. verdenskrig var det nødvendigt for at opretholde borgerskabets økonomiske og politiske herredømme, at statsmagten fik en stigende indflydelse på økonomien. Statsapparatet blev i stigende grad

brugt til at gribe ind i markedet, løndannelsen og produktionen. Dels for at udjævne de stadig tilbagevendende kriser og dels for at afbøde nogle af de værste virkninger af den kaotiske måde den kapitalistiske produktion foregår på. Endelig overtog statsapparatet i stigende grad dele af arbejderklassens reproduktion, samt uproduktive dele af den kapitalistiske økonomi.

40. Denne større indblanding i økonomien fra statens side faldt sammen med at arbejderklassen og dens allierede vandt en større politisk styrke og at det derved blev muligt, bl.a. ved overførselsindkomster via staten, at tilkæmpe sig en større del af merværdien.

41. Med 70érnes og 80ernes dybtgående krise har borgerskabet ændret sin politisk kurs. Dele af borgerskabet ønsker det traditionelle klasse-samarbejde opsagt, og et opgør med den Socialdemokratiske velfærdsstat. Arbejderklassens reproduktion, der i udstrakt grad foregår kollektivt via det offentlige apparat, skal atter i større grad påføres arbejderklassen som private spørgsmål og løsninger, alt imens arbejderklassen og dens allierede, via skatter og andre afgifter, pålægges at rydde op når kapitalen ødelægger miljøet i dens evige jagt på profit. Privatisering og brugerbetaling er de slagord der bruges, i den ideologiske kamp for omformning af samfundet. Og angrebene på arbejderklassens positioner, klarest set i angrebene på dagpengesystemet, sundhedssektoren og det sociale sikringssystem. Stillet overfor lokal statsbankerot og økologisk verdenskrise, må borgerskabet benytte ethvert kampskridt for at svække og splitte arbejderklassen og dens potentielle allierede. Den lange periode på lånte fjer og penge er ved at være slut, og borgerskabet kæmper på den ene side for at fravriste statsapparatet enhver indtægtsgivende funktion, og på den anden side overføre alle tabsgivende funktioner til staten, for også på den måde at svække arbejderklassen.

42. Grundlæggende ændres statens funktion dog ikke, tværtimod bruges statsmagten offensivt til at gribe ind i klassekampen bl.a. ved stigende politirepression, og ved indgreb og rammer for de kollektive overenskomster. I disse år sker der dog den ændring i statens rolle, at der opbygges fungerende og indgribende internationale statsapparater: EF på vej mod union, OECD og valutasamarbejdet, Vestunionen med videre. Borgerskabets internationale interesser får derved nye passende organer.

43. De økonomiske, politiske og sociale forbedringer, som arbejderklassen og dens alliance-partnere har tilkæmpet sig fra 30erne til idag er under angreb og forringes til stadighed. De revolutionære tendenser, som opstod i 70erne i et opgør dels med borgerskabets reaktionære og voldelige imperialistiske kræfter, dels med det socialdemokratiske velfærdsprojekt, dels med KP-partiernes stivnen, er på retræte (eller direkte indoptaget i samme velfærdstats vidtforgrenede institutioner). Den afgørende politisk og ideologiske krise, som det internationale borgerskab gennemlevede i slutningen af 60erne og begyndelsen af 70erne, er ved at være slut. Denne krise for imperialismen slog ind både overfor store dele af arbejderklassen og intelligentsiaen og var derfor af afgørende skadevirkning. Men fordi arbejderklassen og dens politiske repræsentanter var og forblev splittede, har borgerskabet kunnet tilbageerobre mere og mere af det politiske initiativ.

44. Det er derfor af afgørende vigtighed, om det lykkes i en samtidig proces at forene på den ene side de revolutionsåre kræfter i Danmark, på den anden side en bred, demokratisk, anti-borgerlig bevægelse vendt mod borgerskabets reaktionære offensiv, de racistiske tendenser i alle klasser og lag, den militære oprustning og den globale tilsvining og nedbrydning af naturen. En bevægelse for en arbejderpolitik i bred forstand har vanskelige kår. Dels kæmper man mod en generel desillusionering indenfor arbejderklassen og de øvrige undertrykte klasser og lag, som bl.a. skyldes mangelen på et politisk lederskab for disse interesser og den kraftige undergravning af de faglige og sociale positioner. Dels kæmper man mod en modstand på det politiske plan fra arbejderklassens reformistiske repræsentanter mod at alliere sig "til venstre" og tage kampen åbent op mod borgerskabet.

Begge disse forhold hænger naturligvis sammen og styrkes af, at også de antireformistiske og revolutionære kræfter står splittet. Her peger de nuværende bestræbelser på enhed mellem de revolutionære og socialistiske kræfter i den rigtige retning. Og den enhed kan vel at mærke udmønte sig både parlamentarisk og udenomsparlamentarisk.

REFORMISMEN

45. Reformismen bygger på en accept af forestillingen om staten som stående over klasserne og en tro på, at det er muligt at harmonere

modsatningen mellem lønarbejde og kapital. For VS er kampen mod reformismen en del af kampen for socialismen.

46. Ifølge reformistisk opfattelse skulle arbejderbevægelsens partier ved at deltage i valgene og vinde styrke i parlamenterne gradvis kunne erobre den borgerlige statsmagt og derefter bruge den som redskab for en socialistisk omformning af samfundet.

47. Der er to vigtige årsager til den reformistiske strømningens fremgang. Dels har arbejderklassen og dens allierede igennem det meste af dette århundrede formået at tilkæmpe sig stadige forbedringer lønmæssigt og socialt. Dels har kapitalisterne store profitter og den politiske strategi som borgerskabet har fulgt givet dem mulighed for at øge arbejdslønnen og gennemføre en omfattende socialpolitik.

48. De reformistiske partier og den reformistiske del af fagbevægelsen har bygget på forestillingen om, at en ubrudt stigning i produktionen skulle gøre det muligt at tilfredsstille alle arbejderklassens behov. Herved skulle modsætningen mellem lønarbejde og kapital efter deres mening træde i baggrunden.

49. For de reformistiske partier er den kapitalistiske økonomiske ekspansion således næsten blevet ensbetydende med fremgang for socialismen. Derfor har disse partier også været mere end villige til at overtage regeringsmagten i de kapitalistiske samfund for at prøve at "løse" eller i hvert fald dæmpe de konflikter, som opstår af det kapitalistiske samfunds indre modsætninger.

MILJØ OG ØKOLOGI

50. Den truende globale miljøkrise vi står overfor er grundlæggende forårsaget af både det kapitalistiske systems og de erklærede socialistiske landes krav om stadig materiel vækst. I de kapitalistiske lande drives udviklingen frem af kapitalens krav om mere og stadig større profit. I de erklærede socialistiske lande skyldes det den manglende demokratiske styring og kontrol med planlægning og produktion. Man har udledt kemiske stoffer i naturen, lavet atomenergi osv. uden at have undersøgt konsekvenserne.

51. Den kapitalistiske krise fra 70'ernes midte har yderligere skærpet den globale økologiske

katastrofe. De vestlige landes overproduktionskriser fra midten af 70'erne ført til mangel på produktive investeringsbrancher. Mængden af likvid kapital var i voldsom tilvækst. Resultatet blev en stigning i udlånsvirksomhed til 3. verdenslandene og de bureaukratiske kommandoøkonomier i øst. Lånevirkomheden og gælds-sætningen medvirkede således til at dække over fundamentale svigt i den kapitalistiske økonomi,

52. I dag er 3. verdenslandenes gældsbyrde så voldsom, at den kan underminere såvel det globale økonomiske som økologiske system. Hver gang et nyt lån tilvejebringes, får det internationale storborgerskab fri adgang til at udbytte mennesker og natur i 3. verdenslandene (jf r. udplyndringen af regnskoven i Amazonlandene og i Indonesien, hvor den gamle japanske facisme kapital er i sving). Og for at gøre ondt værre: 3. verdenslandene tvinges til at gøre deres erhvervsstruktur mere og mere eksportorienteret og ensidig for at hale valuta hjem til afbetaling af gæld. Under denne proces udpines jorden mere end nogensinde. Forudsætningen for en ændring af den globale økologiske katastrofe er derfor et opgør med de imperialistiske udbytningmetoder, herunder en frigivelse af 3. verdenslandenes gældsbyrde.

54. Den globale miljøkrisens grundlæggende karakterer, at udnyttelsen af naturen til menneskenes forbrug er blevet så omfattende at denne fortsatte udnyttelse truer med at få det globale økologiske system til at bryde sammen. Udnyttelsen består dels af et overforbrug af de naturlige ressourcer, dels af forgiftning og nedbrydning af det globale økologiske system.

55. Miljøbeskyttelse i kapitalistisk forstand er kort sagt, at man kan fortynde sig fra problemerne. Og der hvor kapitalen bliver afkrævet miljøvenlige løsninger, er det lappeløsninger som f.eks. "filtertechnologi" der er svaret. Kapitalen sætter overhovedet ikke spørgsmåltegn ved selve produktionen og forbruget. Og dens krav til statsmagten er derfor stadigvæk, at der sørges for billig og stabil energi (betalt af skatteyderne til forbrug i virksomhederne). De erklærede socialistiske lande er først nu begyndt at forstå problemets eksistens. Disse tiltag for at løse miljøkrisen og den økologiske ubalance er helt utilstrækkelige, og deres hidtidige udformning først og fremmest bestemt af kapitalens krav om at statsmagten kun i meget ringe omfang må gribe ind i dens aktiviteter for at få mere profit.

55. En løsning af miljøkatastrofen og det truende globale økologiske sammenbrud, kræver at den måde der produceres på må ændres grundlæggende. Produktionen af varer til opretholdelse af menneskers liv skal organiseres sådan at den bygger på udnyttelsen af vedvarende eller fornyelige ressourcer, og at der produceres på en måde så miljøet og deltagerne i produktionsprocessen ikke forgiftes eller nedslides.

55. Løsningen af miljøkatastrofen kræver også at vores forbrugsmønster ændres. Ikke sådan at vi får ringere levestandard og færre udfoldelsesmuligheder, men sådan at de ressourcer vi udnytter, bruges bedre gennem kollektivt forbrug (transport mm.) og at genbrug får en central plads i forbruget. VS støtter derfor miljøbevægelsens kampe mod ødelæggelse af miljøet og for økologisk rigtige løsninger.

57. En endelig løsning af miljø- og økologiske problemer kræver en planlægning, der skal gennemføres som en proces hvor menneskene opfatter sig som en del af naturen. Derved kommer vi ikke til at true vores eksistens som art, men tværtimod udfylder vores plads i det økologiske system uden at true dette.

58. Gennemførelsen af en sådan plan kan ikke ske indenfor rammerne af det kapitalistiske system eller i de erklærede socialistiske lande. Denne plan kræver opbygningen af et rådsdemokratisk system, hvor produktion og reproduktion tilrettelægges af de direkte producenter og forbrugere.

FAGLIG KAMP

59. Den faglige kamp er en central del af klassekampen. Modsætningerne mellem lønarbejde og kapital kommer til udtryk i de stadige konflikter på arbejdspladsens. VS støtter den kamp, der føres for at bevare og udvide opnåede goder. Det gælder såvel kampen for højere realløn, ligeløn, kortere arbejdstid som kampen for et ordentligt arbejdsmiljø, indflydelse på den ny teknologi, uddannelsesmuligheder for alle o.lign. Denne dagsaktuelle kamp er en kamp for forbedringer inden for systemets rammer og er ikke umiddelbart det samme som kampen for socialisme. Partiet må hele tiden arbejde for at give kampen et revolutionært socialistisk perspektiv,

60. Den etablerede fagbevægelse, LO, har med

Hovedaftalens bestemmelser om arbejdsgivernes ledelsesret accepteret at arbejde på det kapitalistiske systems betingelser. Den reformistiske LO-ledelses vej til forbedringer for arbejderklassen er et udbygget classesamarbejde, der i praksis betyder at fagbevægelsen underordner sig kapitalens interesser. LO og fagbevægelsen i sin eksisterende form kan derfor ikke være redskab for kampen for socialisme. Det er alligevel nødvendigt og centralt for de revolutionære at arbejde i og kæmpe for at styrke den eksisterende enhedsfagbevægelse.

61. Kun en velorganiseret arbejderklasse kan modstå borgerskabets forsøg på bestandig grovere udbytning af arbejderklassen. Ikke mindst i krisetider er det arbejderklassen, der bærer krisens byrder. De revolutionære skal derfor arbejde for at gøre fagbevægelsen effektiv og slagkraftig bl.a. gennem opbyggelse af kampfonde og åbne strejkekasser, indgåelse af eksklusivaftaler m.v. Fagbevægelsens struktur skal omlægges til industriforbund og der skal gennemføres en demokratisering fra top til bund i fagbevægelsen. For at gøre fagbevægelsen slagkraftig skal de snærende bånd, der idag bremser faglig aktivitet, brydes. Det fagretslige system med den udemokratiske arbejdsret skal afløses af fri aftale- og konfliktret, ligesom enhver lovgivning der begrænser faglige kampskridt skal fjernes. Fagbevægelsen skal heller ikke underlægge sig kapital og statsmagt gennem trepartsforhandlinger, sociale kontrakter, accept af lønrammer, tilslutning til folketingsindgreb i overenskomstforhandlinger o.lign., Målet er en fri og uafhængig fagbevægelse, der fungerer som en aktiv og demokratisk kamporganisation.

62. Tillidsrepræsentant-funktionen er en del af den etablerede fagbevægelse og dermed ifølge de formelle regler en del af det etablerede classesamarbejde. Tillidsrepræsentanten skal derfor ifølge reglerne være garant for fredspligtens overholdelse på arbejdspladserne, hvorved tillidsrepræsentanten kan komme i modsætning til sine arbejdskammerater/kolleger. Ved en aktiv opbakning fra arbejdspladsen kan de formelle regler dog brydes, og en dygtig tillidsrepræsentant med en aktiv klub bag sig kan sikre resultater. Et velfungerende tillidsrepræsentants- og klubarbejde med inddragning af flest mulige i beslutninger og aktiviteter er derfor en vigtig del af det faglige arbejde. De revolutionære skal være drivende i dette arbejde og lade sig vælge til tillidsposter i klubber, fagforeninger, fagforbund og fællesorganisationer, hvis der er opbakning dertil.

63. Siden 70'erne er en opposition vokset frem i utilfredshed med LO's reformistiske ledelse og den byråkratiske og udemokratiske struktur i fagbevægelsen. Det har givet sig udtryk gennem en række militante lokale faglige kampe, såvel som landsdækkende masseaktioner på trods og på tværs af de faglige ledere. Oppositionen har organiseret sig i tillidsmandsringer, arbejdspladskonferencer o.lign. og har også vundet ledelsesposter i enkelte fagforbund.

64. Den faglige opposition skal styrkes og kræfterne samles i et enhedsarbejde på tværs af alle faglige og politiske skel mellem alle arbejdere, der ønsker en aktiv linie i fagbevægelsen. Dette aktive enhedsarbejde må opbygges nedefra gennem oppositionsgrupper, tillidsmandsringer og tværfagligt samarbejde, f.eks. fællesklubber på arbejdspladserne. Samtidig må der arbejdes henimod en samlet organisering af kampen på arbejdspladserne gennem bl.a. landsdækkende tillidsrepræsentant-koordineringer, konferencer, blade o.lign. Der må opbygges et alternativt lederskab, der kan træde til, når de reformistiske faglige ledere spiller fallit.

65. Den faglige kamp og klassekampen sker også indenfor statsapparatet (stat og kommuner) hvor flere og flere offentlige ansatte indser at de har lige så lidt indflydelse på deres arbejdssituation som de fleste privatansatte og større fælles interesser med de øvrige lønarbejdere end med selve statsapparatet. Den daglige interessekamp foregår altså ikke blot der hvor den økonomiske udbytning er direkte, på fabrikker og værksteder, men også i den offentlige sektor.

66. Arbejdsløsheden er skabt af kapitalismen og dens kriser. Modsætningen mellem høj arbejdsløshed og en lang række uopfyldte behov hos lønarbejderne som bedre boliger, sundhed, uddannelse osv. skyldes selve det kapitalistiske system. Men arbejdsløsheden under kapitalismen kan bekæmpes og mindskes. Arbejdsløsheden er hele arbejderklassens problem og arbejdende og arbejdsløse skal i fællesskab kæmpe for nedsat arbejdstid, afskaffelse af overarbejde, mod tempoopskruning osv. Arbejdsløsheden vil først blive endeligt afskaffet under socialismen, ved hjælp af en rådsstyret planøkonomi.

67. Kapitalen er organiseret internationalt. Kampen imod den må derfor også organiseres internationalt. Solidaritet og samarbejde over landegrænserne også på det faglige område er

en væsentlig del af denne kamp. I stedet for at acceptere tilbageholdenhed for at styrke den nationale kapital konkurrenceevne, skal der kæmpes i bevissheden om, at sejren for arbejderklassen i det ene land styrker arbejderklassen i andre lande. Og istedet for at slå for arbejdspladser ved hjælp af importafgift og anden beskyttelse af dansk produktion, skal danske arbejdere støtte kampene i andre lande mod indskrænkninger og lære af de udenlandske erfaringer med fabriksbesættelser mm., både med hensyn til kampformer og fagpolitiske strategier. Det internationale arbejde skal opprioriteres gennem udveksling af informationer, støtteaktioner, koordinerede overenskomstforhandlinger indenfor samme selskab osv., og derved medvirke til at samle arbejderklasser, på tværs af grænserne og bremse borgerkabets internationale offensiv.

KAMPEN FOR LEVEVILKÅRERNE

68. VS kæmper for et samfund hvor alle mennesker er ligeværdige uanset køn, race, alder og kultur. Gennem synliggørelse og bevidstgørelse om forskelle, uligheder og uretfærdighed er vi med til at skabe betingelserne for forandring.

69. Menneskenes levevilkår under det kapitalistiske system, både i fritiden og i den tid vi indgår i produktionen, bestemmes først og fremmest af det behov kapitalen har for arbejdskraft og afsætning af produkter. Ifølge kapitalens logik skal menneskene bruge den tid de ikke er på arbejde til at være forbrugere og herigennem at genoplade til igen at kunne producere optimalt. Derfor søger kapitalen - i samarbejde med staten - at fremme en livsstil baseret på egoisme, statussymboler og andre kapitalforbrugende varer, der altsammen markedsføres massivt blå gennem fordummende TV-medier. Levevilkårene uden for arbejdstiden bestemmes af den styrke arbejderklassen og dens allierede har, af lønforhold og andre rettigheder de har fået tilkæmpet sig.

70. Eksistensen af opbevaringsinstitutioner for børn i den førskolepligtige alder, er noget arbejderklassen og dens allierede har tilkæmpet sig i takt med at kapitalen i stigende takt havde brug for også den kvindelige arbejdskraft i produktionsprocessen. Kvaliteten af daginstitutionerne (pladsforhold, personalenormering, kost- og beskæftigelsesbeløb) har i årenes løb

været afhængig af de stadig tilbagevendende kriser, af forældrenes, personalets og de faglige organisationers styrke og kamplyst, og disses evne til at samarbejde. VS arbejder på at de fysiske, økonomiske og normeringsmæssige rammer bliver bedre, og at daginstitutionerne indeholder pædagogiske udfordringer til børnene og sikrer deres udvikling, motorik og psykisk. VS arbejder for, at børnenes isolation brydes og at det øvrige samfund stilles overfor krav - f.eks. angående trafik, handel og produktion - som peger frem mod en tid, hvor børn er en naturlig del af hele samfundet.

71. Uddannelsessystemets udformning bestemmes af kapitalens krav til lønarbejdernes kvalifikationer i produktionsprocessen, og det samlede behov for forskellige typer arbejdskraft som kapitalen har behov for. Herudfra fastsætter staten dimensioneringen af de enkelte uddannelser og den konkrete udformning. Udover uddannelse af arbejdskraften har uddannelsessystemet også en opdragende og ideologisk funktion, der skal få os til at acceptere den kapitalistiske organisation af produktionen som den bedst mulige. Alle forbedringer af uddannelsessystemet der går ud over disse rammer, må arbejderklassen og dens allierede tilkæmpe sig. VS opfatter kampen om uddannelsessystemets udformning og hvilke kvalifikationer det giver, som en vigtig del af klassekampen. Dels kan et andet ideologisk syn på samfundets indretning styrke arbejderklassen og de revolutionære og progressive kræfter i kampen for en ændring af det kapitalistiske system og dels kan en bredere kvalifikation af arbejdskraften give bedre betingelser i kampen for bedre lønninger og levevilkår,

72. Borgerskabet udnytter enhver splittelse i arbejderklassen og dens allierede til at fastholde og udbygge den politiske og økonomiske kontrol med samfundene. Det er derfor de revolutionære og progressive kræfters opgave - sammen med fagbevægelsen og andre bevægelser - at pege på nødvendigheden af indbyrdes solidaritet mellem grupperne, både politisk og økonomisk. Splittelser og undertrykkelse af begrænsede grupper skal bekæmpes fordi lighed og ret til fri udfoldelse er ethvert menneskes ret, ligesom retten til at være fri for undertrykkelse og udbytning.

73. Kamp mod kvindeundertrykkelse er nødvendig så længe kvinder undertrykkes materielt eller ideologisk. Undertrykkelsen foregår på mange måder og er ikke altid lige synlig. Den

finder sted over hele verden og i *alle* samfund og samfundslag. Undertrykkelsen er både økonomisk, politisk og religiøst begrundet, og tager form efter tid og sted. Måske viser kvindeundertrykkelsen sig forskelligt i Danmark og Saudi Arabien, men det gør den ikke mindre væsentlig nogen af stederne. 'Ingen klassekamp uden kvindekamp - ingen kvindekamp uden klassekamp' er ikke kun en parole for VS. Vi arbejder på at inddrage de kvindepolitiske aspekter i alle dele af VS's politik.

74. VS bekæmper aktivt racismens forfølgelse af 'fremmede' på grund af hudfarve, tro eller kultur. Borgerskabet udnytter racismen til at splitte arbejderklassen og dens allierede. De revolutionære og progressive kræfter må sammen med fagbevægelsen og andre bevægelser bekæmpe racismen, og være med til at støtte og organisere de grupper der rammes af racismen. VS mener at de etniske grupper skal have ret til at opretholde deres kulturelle særtræk og kunne udfolde deres kultur i og ved siden af den danske.

75. I VS betragter vi etniske forskelligheder og forskelle i det hele taget, som noget smukt, der skaber dynamik og udvikling i et samfund. Brydningen mellem forskellige opfattelser og kulturer ser vi som en styrke, og som en nødvendig forudsætning for at samfundene kan udvikle sig. Men disse forskelligheder må ikke udarte eller udvikle sig til uligheder, da sådanne fører til undertrykkelse og udbytning.

76. Borgerskabet har aldrig interessere sig for levevilkårene for dele af befolkningen der ikke var indraget i produktionen. De marginaliserede grupper har måttet skaffe sig tålelige levevilkår så godt de kunne. Eksistensen af socialforsorg, arbejdsløshedsunderstøttelse og pension til invaliderede og nedslidte er noget som arbejderklassen har kæmpet sig til. VS mener at disse ordninger skal opretholdes og udbygges så modtagerne får mulighed for gode levevilkår. Det er et mål for VS at produktionen organiseres på en sådan måde at arbejdsløshed ikke forekommer, at handicappede skal have mulighed for at deltage i produktionen og at nedslidning og invalidering undgås.

77. Når arbejdskraften er udslidt og opbrugt så den ikke længere kan bruges, ser kapitalen helst at den forsvinder så samfundet ikke behøver at ofre flere ressourcer på de ældre. VS mener al det er samfundets ansvar at give de ældre en ordentlig folkepension, En god og aktiv alderdom

kræver også et godt arbejdsmiljø i produktionen. De ældre har mange erfaringer vi kan trække på og mange oplevelser at have endnu, se børn og børnebørn vokse op og være med til at forme samfundsudviklingen ud fra de erfaringer de har.

78. Rammerne for menneskenes liv skal være gode sunde boliger, i tilknytning til spændende rekreative arealer og ikke for langt fra arbejdspladsen. Dette kræver en omlægning af produktionsstrukturen og en væsentlig forøgelse af boligbyggeriet og forbedringer af de eksisterende boliger og kvarterer. Boligbevægelsen i Danmark har kæmpet for disse rettigheder og forbedringer, imod kapitalinteresserne som først og fremmest ser boligen som et sted at tjene penge på beboernes bekostning.

79. Det liv vi lever udenfor arbejdstiden skal være mangfoldigt. Det bliver vores fælles ansvar at tilrettelægge og fordele fritiden sådan, at vi giver hinanden mulighed for udvikle os. Danne fælleskaber, interessegrupper, boformer mv. på tværs af køn, alder racer osv. At vi udvikler et kvalitetsmæssigt godt samfund uden udbytning og undertrykkelse, hvor de socialistiske rettigheder og mindretalsbeskyttelse er naturlige elementer i vores fælles virksomhed.

80. VS mener at der ikke bør være nogen skelnen mellem arbejdslivet og fritiden. Derfor ser vi det som et mål at skabe et samfund der gør det muligt at leve et helt og fuldt liv uden der er adskillelse mellem arbejde og reproduktion. Børnene skal kunne komme på arbejdspladserne og lære og deltage i produktionen, ligesom de ældre også fortsat skal kunne deltage. Læreproces og produktion skal føjes sammen til et hele. En sådan organisering af produktionsforholdene kan kun etableres hvis alle der deltager i produktionen selv har kontrollen med hvordan den udformes og gennemføres. Et sådan samfund kan imidlertid ikke etableres indenfor det kapitalistiske system med dets krav om effektiv produktion og profitter, men kræver en socialistisk rådsdemokratisk styreform.

INTERNATIONALISME OG ANTI-MILITARISME

81. Undertrykkelse og udbytning af de underudviklede landes folk er med til at opretholde det imperialistiske system. Imperialismen søger med økonomiske, politiske og militære midler at hindre de nødvendige omvæltninger i 3. verdenslandene og en" uafhængig udvikling i de lande, hvor anti-imperialistiske revolutioner har fundet sted.

82. Den imperialistiske dominans over 3. verdensstaterne betyder, at de politiske kampe i disse stater ikke alene drejer sig om forholdene i de enkelte stater, men tillige berører vigtige sider af det kapitalistiske verdenssystem - adgangen til billig arbejdskraft, råstoffer, det lokale marked osv. Befrielseskampene i Asien, Afrika og Latinamerika har bl.a. som mål at løsrive stadig større dele af disse kontinenter fra det imperialistiske system. Sådanne forsøg på løsrivelse er med til at svække det kapitalistiske verdenssystem. For VS er det en selvfølge at støtte denne anti-imperialistiske kamp politisk, moralsk og materiel-

83. Som følge af imperialismens krise, sejrene for de anti-imperialistiske revolutioner i 70-erne og nye befrielses kampes opblussen er konfrontationen blevet skærpet mellem imperialismen og de anti-imperialistiske kræfter og udbyttede og undertrykte folkeslag og befolkningsgrupper i den 3. verden. De anti-imperialistiske revolutioner har svækket USA-imperialismen relativt, som omkring 1980 reagerede med en ny imperialistisk inddæmningspolitik specielt vendt mod de stater, der forsøger at etablere en udviklingslinje, som kan losgøre dem fra imperialismen. Den amerikanske inddæmningspolitik har sammen med de faldende råvarepriser og den globale gældskrise bidraget til at skabe vanskeligere vilkår for de anti-imperialistiske kræfter. VS støtter en eftergiveelse af 3. verdenslandenes gæld og en progressiv ulandsbistand. Det vil sige at bistanden skal gives til de fattigste lande, især de lande hvor bistanden er mest sikker på at gavne den almindelige befolkning.

84. Da bruddet med den imperialistiske undertrykkelse kræver et opgør med kapitalismen i 3. verdensstaterne selv, bliver den anti-imperialistiske kamp og klassekampen to sider af samme sag. Og det endelige mål må nødvendigvis være socialisme. Dette er den objektive

basis for en alliance mellem arbejderklassen i de udviklede kapitalistiske stater og arbejderbondeklassen i den 3. verden. Sejrrige anti-imperialistiske revolutioner er vigtige slag mod det imperialistiske system som helhed. Den svækkelse, som bliver resultatet, kan være en væsentlig faktor til styrkelse af kampen for socialisme i de udviklede kapitalistiske stater. Opbygningen af en anti-imperialistisk alliance mellem arbejderbondeklassen i den 3. verden og arbejderklassen i de udviklede kapitalistiske stater er derfor en strategisk nødvendighed.

85. Det er de samme mekanismer der udbytter og undertrykker folkene i Asien, Afrika og Latinamerika og lønarbejderne i Vesteuropa, Nordamerika og Japan. Ved at bekæmpe imperialismen i alle dens afskygninger er alverdens folk med til at svække kapitalismen. Ved at bekæmpe kapitalismen i Danmark er danske lønarbejdere med til at svække imperialismen. Den anti-imperialistiske kamp og den anti-kapitalistiske kamp hænger uløseligt sammen. Dette er udgangspunktet for VS' deltagelse i det anti-imperialistiske arbejde.

86. Ved national selvbestemmelse forstår VS ethvert folkeslags ret til politisk selvstændighed og selvbestemmelse. VS støtter ubetinget denne retten til selvbestemmelse, fordi den er vendt mod undertrykkelse og til gavn for folket. VS støtter mindretals ret til selvbestemmelse på tværs af de eksisterende nationalgrænser. VS støtter deres krav om oprettelse af selvstændige politiske områder og institutioner, hvorigennem de kan udøve økonomisk og politisk selvbestemmelse. Denne holdning betyder ikke en støtte til nationalisme i dens forskellige borgerlige afskygninger, men at VS generelt støtter nationale bevægelser som kæmper for selvbestemmelse, også selv om de er domineret af borgerlige kræfter. Men indenfor en sådan bevægelse støtter vi især de socialistiske kræfter. Det tilkommer befolkningen selv at bestemme den politiske udvikling, og selv afgøre hvilken form for støtte de ønsker udefra. Historiske erfaringer viser os at socialismen ikke gennemføres på basis af væbnede styrker fra andre lande, men alene på basis af folkelig mobilisering. VS ser det som en internationalistisk forpligtigelse at støtte kampen mod undertrykkelse økonomisk, materielt og gennem aktioner i Danmark alt efter behov.

87. Indenfor de idag afgrænsede nationalstater findes der større eller mindre etniske grupper

med fælles kultur, sprog og historie, som ikke må udsættes for forskelsbehandling eller anden form for undertrykkelse. Disse etniske grupper skal have ret til selvbestemmelse enten indenfor rammerne af den nationale statsdannelse, eller ret til at leve som autonom etnisk gruppe.

88. Det er også nødvendigt med international solidaritet i forhold til undertrykte grupper og arbejderklasse!! i de såkaldt socialistiske lande. VS støtter disse gruppers krav omdemokrati og menneskerettigheder som ytringsfrihed, organisationsfrihed og retsbeskyttelse.

89. VS er modstander af oprustning og militarisme. Den fortsatte oprustning er en trussel mod menneskenes overlevelse og velfærd. Specielt atomoprustningen er på linie med miljøkrisen en radikal trussel mod de fortsatte eksistensbetingelser for liv på jorden. Militariseringen af økonomierne, de politiske beslutningsprocesser og statsapparatet er en trussel mod demokratiet og mulighederne for en socialistisk udvikling.

90. VS opfatter militærpagten NATO som et redskab for den amerikanske og vesteuropæiske imperialisme. Først og fremmest vendt mod de såkaldt socialistiske lande, men også rettet mod 3. verdenslande i bl.a. Nordafrika og Mellemøsten. Den militære integration i NATO har til formål at indordne de enkelte landes udenrigspolitik - og i en vis grad også indenrigspolitik - under de vestlige imperialistiske atommagters kontrol. NATO-samarbejdet mellem de militære og civile bureaukratier i de vesteuropæiske lande om bl.a. gennemførelse af undtagelsestilstand i krise og krig udgør en direkte trussel mod socialismens indførelse. VS arbejder for dansk udmeldelse af NATO som et skridt på vejen til opløsning af de militære blokke NATO og Warszawapagten. Målet er alliancefrihed og ligeværdigt samarbejde mellem folk og nationer.

91. Den sovjetiske oprustning og militarisme kan ikke kun ses som en reaktion på den imperialistiske oprustning og krigstrussel. Det sovjetiske militær har dels i forlængelse af den stalinistiske politik skulle sikre partiburekratiet magt og dels skulle sikre Sovjetunionens magt-politiske interesser i bl.a. Østeuropa. Det igangværende oprør i Sovjetunionen med dele af stalinismen skaber en afgørende ny mulighed for afmilitarisering og nedrustning, ikke kun i Sovjetunionen, men også internationalt.

92. Alternativet til oprustning og militarisme er nedrustning og demokrati. VS støtter fredsarbejdet i fredsbevægelserne, arbejderklassen og blandt soldater i både øst og vest. Kun gennem en omfattende international fredsbevægelse vil det være muligt at skabe våbenedrustning og afmilitarisering af produktion og statsapparater. Modstanden mod oprustning og militarisme er ikke pacifistisk begrundet. Under bestemte historiske og politiske omstændigheder kan det være nødvendigt at gribe til våben, for at forsvare/vinde sociale og demokratiske rettigheder, som eks. modstandsbevægelsen gjorde under 2. verdenskrig og som en række befrielsesbevægelser i verden omkring os gør i dag.

93.1 Europa er kampen mod EF/EF-Unionen, mod de sociale og miljømæssige sider af EF-udviklingen og mod den europæiske oprustning og militarisering af EF-Unionen led i klassekampen og snævert forbundne. Denne kamp omfatter i Danmark også kampen foren udmeldelse eller evt. løsere tilknytning til EF for at undgå de værste følger af EF-medlemsskabet.

Bekæmpelsen af EF/EF-Unionen nødvendiggør et øget internationalt samarbejde og er central og uomgængelig for arbejderklassen og fagbevægelsen, for de progressive og socialistiske kræfter i Europa, hvis der skal skabes muligheder for en alternativ samfundsudvikling.

94. VS ser alternativet til EF og Unionen som et samarbejde mellem alle folk i verden, på grundlag af lige bytte af varer og værdier, og lige indbyrdes relationer Et sådant samarbejde forudsætter, at det ikke er kapitalismen med dens krav til profit der bestemmer relationerne mellem mennesker og folkeslag. Etableringen af lige indbyrdes relationer kan kun etableres ved at der gennemføres revolutionære omvæltninger i alverdens lande hvor det er nødvendigt. Des flere lande der gennemfører revolutioner i et sammenhængende geografisk eller økonomisk område og dermed kan støtte hinandens bestræbelser på at skabe socialistiske samfund, des større er mulighederne for at undgå, at revolutionen inddæmmes eller nedbrydes som følge af fejludviklinger.

**95. INTERNATIONALISME SKAL STYRKES PÅ ALLE
PLANER - SOM SAMARBEJDE OG INTERNATIONAL
SOLIDARIET PÅ TVÆRS AF LANDEGRÆNSERNE - BÅDE
POLITISK OG MATERIELT. SAMARBEJDE MELLE
REVOLUTIONÆRE PARTIER OG BEVÆGELSER, MELLE
ARBEJDERNE OG DERES FAGFORENINGER OG MELLE
PROGRESSIVE ORGANISATIONER OG BEVÆGELSER
INDENFOR MILJØOMRÅDET, BOLIGOMRÅDET, ANTI-
RACISTISK KAMP MM., ER NØDVENDIGT FOR AT
FORBEDRE RETTIGHEDERNE OG LEVEVILKÅRERNE FOR
ARBEJDERKLASSEN OG DENS ALLIEREDE OG FOR AT
STYRKE KAMPEN FOR RÅDSDEMOKRATISKE SYSTEMER
OG DEMOKRATISK OG SOCIALISTISK REVOLUTION I HELE
VERDEN.**